

Kommunal- og forvaltningskomiteen
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 Oslo

Oslo 8. november 2017

Svar på spørsmål – budsjettføring 27. oktober

Under høringen kom det spørsmål fra medlemmer i komiteen om hvorfor vi i Norge har så mange databaser og registre i offentlig sektor, mens man i andre land har langt færre. Et eksempel som ble trukket frem var Estland som har tatt i bruk fremtidsrettede digitale løsninger for sine innbyggere og offentlig forvaltning.

Vi vil peke på noen faktorer som etter vår mening gjør at bildet fremstår som mer komplisert i Norge enn det gjør i for eksempel Estland.

I Estland la man sterke føringer allerede ved oppstarten av digitale løsninger. Dette har vært en viktig suksessfaktor. I Norge har forskjellige offentlige aktører selv besluttet når og hvilke løsninger de vil digitalisere, og dette har gitt oss en situasjon med et svært fragmentert bilde. Det å samkjøre digitale tjenester i ettertid har vist seg å være krevende og kostbart.

I tillegg har de i Estland et annet lovverk enn det Norge har, blant annet innen personvern, og det muliggjør andre løsninger enn det vi får til hos oss. Norsk Arkivråd har flere ganger gitt innspill til at vårt lovverk må moderniseres og samordnes, for eksempel Arkivloven, Forvaltningsloven, Personopplysningsloven og Offentlighetsloven. Flere av disse er nå under revisjon, og vi håper at man også her sørger for gode og fremtidsrettede juridiske rammer.

Gjennom flere år har mange påpekt den manglende samordningen både innen forvaltningsnivåer og mellom nivåer; den ene vet ikke hva den andre spør brukere/innbyggere om, hva man tar vare på av opplysninger og hva man faktisk har bruk for. Et naturlig eksempel er Brønnøysundregistrene som benytter Altinn som kanal, mens Difi ber innbyggerne også opprette en digital postkasse (Digipost/eBoks) for sin kommunikasjon med det offentlige.

Tidligere denne måneden lanserte for øvrig Difi og Brønnøysundregistrene en felles datakatalog som er et stort steg i riktig retning. Dette er en løsning for gjenbruk av informasjon som vil være sentral for brukernes opplevelse av en samlet, digital offentlig sektor. Data lagres likevel fremdeles på forskjellige formater som vanskeliggjør bruk på tvers. Det jobbes med felles standarder, felles begreper med mer i regi av Difi, men dette arbeidet er langt fra fullført. Felles IT-arkitektur vil være en nøkkelfaktor i de løsningene som lages i fremtiden.

Flere av oss gav under høringen ros til Difis medfinansieringsordning som et viktig tiltak for å få de gode prosjektene frem. Et element i ytterligere samordning vil for eksempel være at prosjekter som gjenbruker data får uttelling for dette når prosjekter skal vurderes opp mot hverandre.

Vi ser flere gode prosjekter som kan løse opp i det komplekse bildet med mange databaser og registre i dag, blant annet arbeidet med å modernisere Folkeregisteret. En helhetlig og samordnet tilnærming til dette, slik SKATE legger opp til, er et viktig premiss for å sikre ytterligere reduksjon i papirbaserte prosesser.

Estland har innført elektronisk ID-kort for sine innbyggere. Dette har muliggjort digital samhandling på en enklere måte enn det vi har i Norge. Løsningen for ID-kort i Norge har vært forsinket flere ganger, men skal etter planen visstnok lanseres i 2018, og vi håper dette også kan være en viktig brikke i det videre arbeidet med å etablere gode og brukervennlige løsninger.

Ambisjonen må ikke nødvendigvis være at vi har færrest mulig registre og databaser, men at vi har det antallet som er forsvarlig og nødvendig for å ivareta enkeltpersoners og det offentliges behov i et godt samspill.

Ta gjerne kontakt med oss hvis dere ønsker ytterligere kommentarer eller har andre spørsmål.

Med vennlig hilsen

Marianne Høiklev Tengs
Leder